

Mødet den 12. Decbr. 1918.

Fraværende: N. Joh. Laursen og Simonsen.

1. (J. Nr. 99—1918). Indenrigsministeriets Samtykke til **Anvendelse af ca. 700000 Kr. til ekstraordinære Dyrtidsforanstaltninger** efter Dyrtidslovens § 4. (Side 247).

Ministeriet tilføjer, at der ikke haves Hjemmel til som almindelig Regel at fordre en vis Tids Ophold i Kommunen, forinden der ydes Dyrtids-hjælp.

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 439—1918). Indenrigsministeriets Afgørelse af, hvorvidt en **Person, der har været Deltager i Strejke eller Lockout, har Krav paa Understøttelse af Hjælpekassen.** (B. Side 143).

Ministeriet maa holde for, at den Omstændighed, at en Person er Deltager i en Strejke eller Lockout, ikke udelukker ham fra at søge Hjælpekassehjælp, naar han iøvrigt opfylder Loyens Betingelser, og at Hjælpekassens Afgørelse saaledes maa træffes efter de i hvert enkelt Tilfælde foreliggende Omstændigheder.

Toges til Efterretning.

3. (J. Nr. 428—1918). Tillæg til Politivedtægten vedrørende **Tidsfristen for Restanrationslokalernes Indretning i Overensstemmelse med Vedtægten.**

Justitsministeriet meddeler Bemyndigelse til, at Fristen forlænges fra $\frac{1}{12}$ 1919 til $\frac{1}{12}$ 1920.

Toges til Efterretning.

4. (J. Nr. 416—1918). Skrivelse fra Randers Amtsråd angaaende **Kommunens Tilskud til den direkte Statsbane til Randers.** (Side 311).

Fra Randers Amtsråd forelaa følgende Udkast til en Erklæring fra Aarhus Byraad:

»Som Tilskud til det i Lov Nr. 187 af 20. Marts 1918, § 1, Punkt 5 omhandlede Baneanlæg — herunder en dobbeltsporet Jernbane fra Aarhus over Halling til Randers — forpligter undertegnede Byraad herved Aarhus Købstadkommune til at yde et Bidrag af 15000 Kr., samt en forholdsmæssig Del af det Beløb, hvorved det i nævnte Lovs § 6 paabudte Tilskud af 7000 Kr. pr. Banekilometer, regnet fra Aarhus Ø. Station til Randers Station, maatte overskride den Sum af 315000 Kr., der i alt er garanteret af de interesserede Kommuner.

Aarhus Købstadkommune er forpligtet til at betale det ommeldte Beløb med $\frac{1}{3}$ aarlig i 3 paa hinanden følgende Finansaar, saaledes at Afdrag første Gang betales i det efter Banens Aabning for Driften umiddelbart følgende Driftsaar og til saadanne Tider, der nærmere maa foreskrives af Ministeriet.

Skulde det samlede Tilskud udgøre mindre end 315000 Kr., vil Aarhus Købstadkommunes Bidrag være at nedsætte forholdsvis.«

Toges til Efterretning. Den begærte Erklæring afgives.

5. (J. Nr. 23¹⁴—1918). **Driftsberetning for Vandværket for 1917—18.**

Toges til Efterretning.

- 6 (J. Nr. 554—1918). Fra Skatteinspektøren forelæa Meddelelse om, at **Indbyggerantallet i Aarhus Købstad** i Oktober 1918 udgjorde 69,257 Personer, samt følgende summariske Optælling:

	Antal beboede Huse	Dom Sogn		Frue Sogn		Sct. Pauls Sogn		Sct. Johannes Sogn		Til-sammen Mænd og Kvinder
		Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	
Ord for Aaen	2210	6990	8389	5303	5950			3586	4201	34419
yd for Aaen	2026	1666	1928	2850	3260	11709	13425			34838
Til- sammen	4236	8656	10317	8153	9210	11709	13425	3586	4201	69257

Sogneinddeling	Antal Mænd	Antal Kvinder	Tilsammen Mænd og Kvinder
Dom Sogn	8656	10317	18973
Frue Sogn	8153	9210	17363
Sct. Pauls Sogn.....	11709	13425	25134
Sct. Johannes Sogn..	3586	4201	7787
	32104	37153	69257

Toges til Efterretning.

7. (J. Nr. 361—1918). Indstilling fra Udvalget for Bygninger og Inventar angaaende **Tilvejebringelse af Lokaler for Nævningeretten**, saalydende:

»I Henhold til Byraadets Beslutning i Mødet den 12. September 1918 har Udvalget undersøgt, hvilke Betingelser andre Kommuner har opnaaet overfor Justitsministeriet angaaende Leje af Lokaler for Nævningeretten, og skal anføre, at Aalborg Kommune, som opfører en særlig Bygning til nævnte Brug samt til Kon-

torer for Dommere og Statspoliti, har opnaaet en Kontrakt med Ministeriet, ifølge hvilken dette indgaar paa at betale en aarlig Leje, der forrenter $4\frac{1}{2}$ % af samtlige Udgifter til Bygningens Opførelse og Nævningeretslokalernes Montering.

Udvalget har ved en Forhandling med Ministeriet søgt at opnaa en lignende Ordning, men Ministeriet var ikke til at formaa til at indgaa paa en saadan. Det lykkedes kun at opnaa et Tilsagn fra Ministeriet om, at det vilde forhøje den aarlige Leje fra 5000 Kr. til 6000 Kr.

Udvalget har derefter anmodet Arkitekt Høegh Hansen om at udarbejde et nyt Overslag og har fra ham modtaget vedlagte Overslag, Bilag 10, ifølge hvilket Udgiften til Lokalernes Indretning og Montering vil andrage 105000 Kr. Etagens Tilvejebringelse regnedes i

sin Tid at have kostet.....	65000	»
-----------------------------	-------	---

Ialt...	170000	Kr.
---------	--------	-----

Hvis man regner samme Forrentning som Aalborg Kommune ($4\frac{1}{2}$ %) skulde den aarlige Leje have andraget 7425 Kr. medens Aarhus kun faar 6000 »

hvorfor Kommunen altsaa maa yde et

aaarlige Tilskud paa	1425	Kr.
----------------------------	------	-----

for at have Nævningeretten i Byen.

Da Udvalget imidlertid er af den Anskuelse, at det ikke vilde være heldigt, om Kommunen giver Afkald paa at have Nævningeretten knyttet til Byen, hvilket upaatvivlelig vil blive Følgen, hvis Kommunen ikke accepterer den af Ministeriet tilbudte Lejesum, skal Udvalget anbefale, at Byraadet accepterer Ministeriets Tilbud.

Udkast til Overenskomst med Ministeriet vedlægges som Bilag 11.

P. P e t e r s e n forelagde Indstillingen, idet han beklagede, at Ministeriet ikke vilde strække sig videre. Hvad Aalborg angik, var Forholdet det, at denne By ifølge Loven skulde have Nævningsretten, hvorimod det ikke var nødvendigt, at den blev henlagt til Aarhus. Naar Udvalget alligevel anbefalede Sagen, var det, fordi det ikke var saa rart at komme af med Nævningeretten, idet det i saa Fald kunde blive nødvendigt at komme til at rejse til Viborg, og der betaltes kun 3 Kr. i Dagpenge. Taleren gav derpaa en kort Beskrivelse af, hvorledes man havde tænkt sig at montere Lokalerne, og anbefalede at faa oprettet en Kontrakt med Ministeriet paa det foreliggende Grundlag, da der næppe var andet at gøre.

Indstillingen vedtoges.

8. (J. Nr. 392—1918). Indstilling fra Udvalget for Bygninger og Inventar angaaende **Opførelse af Barakker for Husvilde.**

Indstillingen lød saaledes:

»Da det desværre viser sig, at ingen af de i Skolerne og Statsbanernes Ejendomme ved Hallsvejs Sidegader boende Familier selv har været i Stand til at skaffe sig Lejlighed efter Flyttedag, hvilket man til Dels havde paaregnet, da man under $10\frac{1}{2}$ d. A. indstillede til Byraadet, at de under Opførelse værende 72 Baraklejligheder bevilgedes, ser Udvalget sig nødsaget til nu at indstille, at der snarest mulig opføres Barakker til ca. 50 Familier.

Forholdene stiller sig i Øjeblikket saaledes:
I Skolerne er indkvarteret 83 Familier.
I Statsbanernes Ejendomme er indkvarteret 127 Familier, af hvilke . . 39 —
ifølge Statsbanernes Forlangende skal flytte ud i indeværende Maaned

Ialt 122 Familier.

Til at optage disse Familier haves i de nu under Opførelse værende Barakker 72 Lejligheder og altsaa vil der, naar disse Barakker er taget i Brug, endnu bo 50 Familier i Skolerne.

Det vil heraf fremgaa, at der ikke er nogen Udsigt til, at Skolerne vil kunne rømmes i en nogenlunde nær Fremtid, saafremt de foreslaaede Barakker ikke bringes til Udførelse. Tillige skal man henpege paa det uheldige i, at Gymnastiksalene benyttes til Beboelse om Vinteren, og at det maa antages, at Antallet af husvilde Familier foreløbig vil stige, dels fordi de af Statsbanerne eksproprierede Ejendomme formentlig vil blive nedrevne i Løbet af et Aars Tid (hvorved der skal skaffes Lejlighed til $127 \div 39 = 88$ Familier), og dels fordi det næppe tør antages, at de Beboelsesbygninger, som i den nærmeste Tid bliver opført i Kommunen, vil kunne dække Behovet af Lejligheder.

Udgiften vil efter de seneste Erfaringer andrage ca. 4000 Kr. pr. Lejlighed eller ialt ca. 200000 Kr.«

P. P e t e r s e n forelagde Indstillingen.

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 537—1918). Erklæring fra Budgetudvalget angaaende Sagen om **Skolebørnsbespisningen**. (Side 333).

F o r m a n d e n meddelte, at Budgetudvalget havde tiltraadt Komiteens Forslag om, at Skolebespisningen bliver en kommunal Sag. Der blev paa sidste Møde nærmest henstillet til Dyrtidsudvalget at gøre Indstilling om, hvem der i Fremtiden skulde tage sig af denne Sag. Dyrtidsudvalget vilde imidlertid nødig have med Sagen at gøre, og Taleren vilde derfor henstille, at der blev nedsat et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer dertil.

Hertil valgtes Olesen, P. Petersen, S. Petersen, Marthin Petersen og Mariane Thomsen.

10. (J. Nr. 549—1918). Skrivelse fra Skolekommissionen om **Opslag af 2 Lærerembeder.**

Tiltraadtes.

11. (J. Nr. 10²¹—1918). Skrivelse fra Ligningskommissionen om **Valg af 13 Ligningsmænd.**

Det vedtoges at genvælge samtlige Ligningsmænd med Undtagelse af Arbejdsmand Chr. Jensen, der er valgt til Ligningskommisær. I hans Sted valgtes Maler H. P. Henriksen, Ridderstræde Nr. 15.

Valget gælder for 3 Aar fra $\frac{1}{4}$ 1919.

12. (J. Nr. 3⁶—1918). Skrivelse fra Sygehusudvalget angaaende **Overskridelser paa Kontoen for Medicinforbrug paa Høspitalerne.** (Side 188):

»Idet man herved fremsender hoslagte Skrivelse, der fra Lægeraadet er tilstillet Udvalget i Anledning af Dr. Brammers Forespørgsel i Byraadets Møde den 26/9 d. A., skal man tillade sig at bemærke:

Medicinkontoen var for Regnskabsaaet 1917—18 budgetteret til 19000 Kr. Der blev anvendt 22574,95 Kr., hvorved der paa denne Konto fremkom en Overskridelse af 3574,95 Kr,

Den i »Regulativet for Kommunelægerne« nævnte Luksusmedicin er ikke anvendt paa Kommunehospitalet i 1917—18, ligesom Medicin med patenterede Navne kun er anvendt i Tilfælde, hvor der efter Lægens Skøn ikke kunde fremskaffes en tilsvarende Medicin, som det i det foreliggende Tilfælde vilde være forsvarligt at anvende,«

M o u s t e n forelagde og motiverede Skrivelsen.

B r a m m e r var ikke særlig tilfreds med disse Oplysninger, Spørgsmaalet til Sygehusudvalget i

Mødet den 26. September gik ud paa, at han gerne ønskede oplyst, om det var tilladt paa Kommunehospitalet at anvende den Medicin, som i »Regulativ for Kommunelægerne« betegnedes som Luksusmedicin, og, hvis det var tilladt, hvor stort et Beløb det da drejede sig om paa den samlede Medicinkonto. Der var paa Kommunehospitalets Budget en Overskridelse paa 197000 Kr., og der kunde derfor være Grnd til at se paa, om der ikke et eller andet Sted fandtes Punkter, hvor der kunde gøres Besparelser, selv om det som her ikke drejede sig om særlig store Beløb, idet Medicinkontoen kun var overskredet med ca. 3500 Kr. Det Svar, som Sygehusudvalget havde givet, var ikke meget oplysende. Der stod, at man ikke brugte Luksusmedicin,* men nok Medicin med patenterede Navne. Men det var netop den Slags Medicin, der i Regulativet for Kommunelægerne var betegnet som Luksusmedicin, og som det var forbudt disse at bruge. Det andet Punkt, i hvor stor Udstrækning denne Medicin var anvendt, havde Udvalget slet ikke svaret paa; det kunde let oplyses gennem Hospitalsbøgerne uden at gaa til Lægeraadet, blot ved at henvende sig til Hospitalets Apoteker, der kunde uddrage denne Post. Taleren fandt det mærkeligt, at nogen i denne Forespørgsel kunde se et Angreb paa Administrationen eller lignende, for Spørgsmaalet var dog stillet klart og tydeligt, og det havde ikke været nødvendigt at ulejlige Lægeraadet med Forespørgsler i denne Anledning. Taleren havde heller ikke sagt noget om, at det var forkert at anvende den Slags Medicin; der kunde maaske komme Patienter paa Hospitalet, der hjemmefra var vant til at anvende patenteret Medicin, og som ønskede at fortsætte dermed; men saa kunde man maaske

ogsaa lade dem selv betale Medicinen, naar de havde Raad dertil, og paa denne Maade spare et mindre Beløb. Men naar man ikke paa Hospitalet mente at kunne undgaa at bruge den Slags Medicin, burde Byraadet heller ikke forbyde Kommunalægerne at bruge denne ude i Byen, naar der ikke fandtes Erstatningspræparater, der kunde yde det samme, og derfor var det nødvendigt at ændre Regulativet for Kommunalægerne, saa at man kunde give Kommunens Patienter ude i Byen en lige saa god og forsvarlig Behandling som paa Kommunehospitalet. Det skulde ikke være en Straf at blive behandlet hjemme, og Hospitalet skulde ikke være det eneste Sted, hvor man kunde blive forsvarligt behandlet. Hvad den vedlagte Skrivelse fra Lægeraadet angik, mente Taleren, at den helst maatte være forblevet i Sygehusets Arkiv, da den ikke i nogen nævneværdig Grad berørte Sagen.

M o u s t e n kunde oplyse, at der ikke fandtes nogen Indskrænkninger med Hensyn til den Medicin, som egnede sig bedst; men hvis der kunde faas en anden og billigere Medicin end den patenterede, som havde samme Virkning, f. Eks. Accetylsalicylsyre i Stedet for Aspirin, saa blev den anvendt, selv om den patenterede Medicin stod paa Recepten fra Hospitalet. Men det Beløb, der muligvis kunde være sparet her, var i alt Fald meget ringe, og hvis det skulde oplyses, maatte Brammer først sige, hvad det drejede sig om; de 4—5 Ting, der stod nævnt i Regulativet for Kommunalægerne, var ikke blevet anvendt paa Hospitalet. Angaaende Henvendelsen til Lægeraadet, saa vidste dette dog bedst, hvilken Medicin, der var anvendt, og det vilde have været en underlig

Fremgangsmaade at henvende sig til Apotekeren derom.

B r a m m e r henviste til sine tidligere Udtalelser, at Kommunelægerne burde have Ret til at ordinere Medicin paa samme Maade som paa Kommunehospitalet, og derfor burde denne Passus ikke staa i Regulativet for Kommunelægerne. Det kunde være meget rigtigt at udlevere Accetylsalicylsyre, naar der paa Recepten stod Aspirin, men det var næppe lovligt.

Toges til Efterretning.

13. (J. Nr. 3¹⁶—1618). Efterbevilling af **Overskridelser i Brolægningsvæsenets Regnskab.** — 2. Behandling.

Efterbevilling meddeltes.

14. (J. Nr. 224—1918). Andragende fra Sygeplejerskerne paa Kommunehospitalets kirurgiske Afdeling angaaende Spørgsmaalet om **Afholdelse af Gudstjeneste paa Sygegangene.** (Side 81).

Fra Sygehusudvalget forelaa følgende Erklæring:

»Udvalget maa fastholde sin under 28/6 d.

A. vedrørende samme Sag afgivne Erklæring.«

M o u s t e n henviste til de tidligere Forhandlinger om dette Spørgsmaal. Man mente dengang, at det var mest hensynsfuldt overfor Patienterne med den nuværende Ordning, og dette Standpunkt fastholdt Udvalget fremdeles.

B r a m m e r syntes, der var Grund til at overveje Spørgsmaalet lidt nærmere, da Henvendelsen kom fra Sygeplejerskerne ved den kirurgiske Afdeling og var støttet af Overlægen. De, som arbejdede paa Hospitalet, kendte Forholdene bedst, og i en saadan Sag burde man skænke dem Tillid og ordne det som de ønskede. Det var forbundet med meget stort Besvær at flytte Patienterne paa

kirurgisk Afdeling hen paa Samlingsstuerne, og naar de kom saa vidt, at de kunde opholde sig der, var de snart færdige paa Hospitalet. Der fandtes næppe mange Mennesker, der vilde føle sig generede af Gudstjenesten.

M o u s t e n antog heller ikke, at ret mange vilde føle sig generede deraf, medens mange nok var glade ved Gudstjenesten; men det var dog mest hensynsfuldt, at der kun taltes til dem, der ønskede det, og en Gudstjeneste paa Gangene var alle tvunget til at overvære. Paa andre Hospitaler foregik Gudstjenesten altid paa Samlingsstuerne. Taleren vilde gerne undersøge, om der kunde findes en Ordning, hvorved man kunde imødekomme Sygeplejerskerne, som netop paa denne Afdeling var særlig flinke.

B r a m m e r hævdede, at den kirurgiske Afdeling netop indtog en Særstilling, idet mange af Patienterne slet ikke kunde flyttes.

M o u s t e n svarede hertil, at Patienterne i Reglen ikke laa ret længe paa kirurgisk Afdeling, gennemsnitlig ca. 20 Dage, saa de fleste af dem vilde ikke komme til at overvære en Gudstjeneste, der kun afholdtes hver 5. Uge.

M a r i a n e T h o m s e n kunde slutte sig til Brammers Udtalelser, ogsaa af Hensyn til Sygeplejerskerne, som havde svært ved at faa Tid til at komme i Kirke. Der var vist mange flere, der savnede Gudstjenesten, end der følte sig generet deraf, og det kunde næppe heller genere nogen at høre en Gudstjeneste. Taleren vilde derfor ønske, man kunde finde en anden Ordning.

M a r t h i n P e d e r s e n vilde henstille, at man forblev ved den nuværende Ordning. Naar der blev sagt, at ingen kunde føle sig generet ved Gudstjenesten, vilde Taleren oplyse, at det vilde være

kedeligt for ham, hvis han skulde blive udsat for at høre en Tale af f. Eks. en Missionspræst, og dem fandtes der adskillige af i Byen. Derfor var det rimeligt, at der blev taget Hensyn til dem, der ønskede at være fri derfor.

Indstillingen vedtoges.

15. (J. Nr. 1²⁸—1918). Andragende om **Tilladelse til Udstykning** af Matr. Nr. 76 a af Aarhus Markjorder i Hasle Herred.

Anbefaledes.

16. (J. Nr. 2¹⁶⁶—1918). Andragende om **Dispensation fra Bygningslovens § 21** for Schleppegrelsgade Nr. 16.

Anbefaledes.

Udenfor Dagsordenen udtalte

17. **M i k a e l J o h a n s e n** sin Forbavselse over, at Byraadet ikke var gjort opmærksom paa, at et Folketingsudvalg havde besøgt Aarhus angaaende en stor Sag, der vilde koste Byen flere Millioner Kr., og at Udvalget havde været Aarhus Byraads Gæster ved en Middag, hvortil Byraadsmedlemmerne ikke var indbudt, og hvortil Byraadet ikke havde bevilget Pengene. Taleren vilde spørge Formanden, om et Byraadsudvalg var kompetent til at handle saaledes.

B r a m m e r sluttede sig hertil og udtalte, at det var utilbørligt, at Byraadets Medlemmer ikke blev gjort bekendt med saadanne Sager.

F o r m a n d e n mente, at et Udvalg selv maatte afgøre, hvorvidt der var Grund til at indbyde Byraadet til Forhandlingerne eller ikke. Der førtes jo ofte meget lange Forhandlinger indenfor Udvalgene, før de øvrige Byraadsmedlemmer fik nærmere Besked derom. Det var derfor gammel Praksis, at et Udvalg havde **Kompetence** til at handle saaledes.
